

EŻAMIJIET ANNWALI TAL-ISKOLA SEKONDARJA 2016

Direttorat għal Kwalità u Standards fl-Edukazzjoni
Taqsim tal-Assessjar Edukattiv

IR-RABA' SENA

STORJA (Ġenerali)

HIN: Siegħa u nofs

Isem: _____

Klassi: _____

1. Imla l-vojt b'dawn il-kelmiet.

Belt Valletta
L-Indipendenza
Kostituzzjoni

Kolonja
Repubblika
Erba'

Sette Giugno
Gvernatur

Baži Militari
Self Government

Għal 164 sena Malta kienet _____ Ingliza. Matul dawn is-snin kellna _____ li kien imexxi f'isem ir-re jew ir-regina. Fl-1919 fil- _____ bdew l-irvellijiet li matulhom mietu _____ Maltin. Fl-1921 l-Inglizi tawna l-ewwel _____ tas-Self Government. Wara l-gwerra, fl-1947, l-Inglizi reġgħu tawna kostituzzjoni oħra tas-_____. Fl-1964, wara talba tal-Gvern Malti, ngħatajna _____. Għaxar snin wara, fl-1974, Malta saret _____. Fl-1979 spiċċa għal dejjem l-użu ta' Malta bħala _____.

(10 marki)

2. Qabbel dawn li ġejjin. In-numru wiehed qiegħed jingħata bħala eżempju.

1	Baċir	Twaqqif ta' fabbriki	
2	Akwadott	Iwassal l-ilma minn post għall-iehor	
3	Baži Navali	Numru ta' vapuri flimkien	
4	Emigrazzjoni	Meta wiehed imur jgħix f'pajjiż ieħor	
5	Konvoj	Post fejn jissewwew il-vapuri	1
6	Industrijalizzazzjoni	Post fejn ikun hemm il-vapuri tal-gvern	

(5 marki)

3. Id-Divertiment

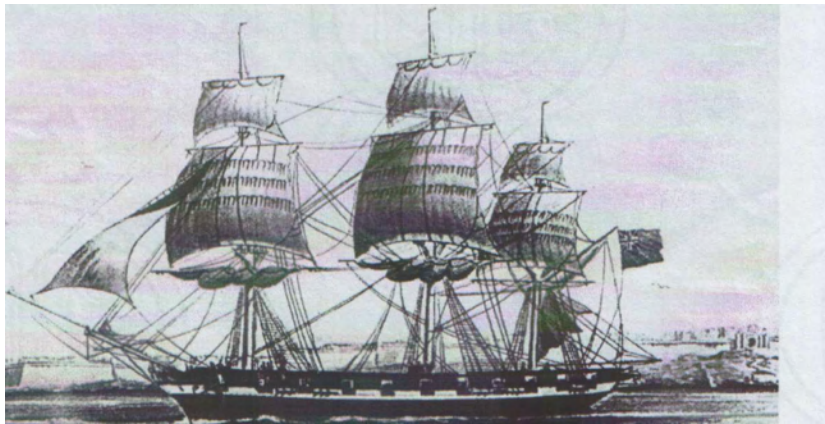
3.1 Aghmel sing taht it-tajba.

Il-Festa tal-Imnarja ssir (fl-24 ta' Ġunju – 29 ta' Lulju – 29 ta' Ġunju). F'din il-festa hafna nies (mill-Belt – minn Għawdex – mill-kampanja) imorru fl-inħawi (ta' Bormla – ta' Marsaskala – tal-Buskett). F'din il-festa jsiru (it-tigrijiet taż-żwiemel – it-tigrijiet tal-kalessi – it-tigrijiet tad-dghajjes) u wirja (tal-fjuri – tal-frott u l-ħxejjex – u tal-ghasafar).

(5 marki)

- 3.2 Il-karnival isir (fis-sajf – qrib il-Milied – qabel ir-Randan) u jsir l-iżjed (fil-Birgu – fil-Valletta – fil-Mellieha). Fl-isfilata tal-karnival jieħdu sehem ħafna (karrijiet – karożzi – karrozzini).
(3 marki)
- 3.3 Qrib l-1860, fl-ibliet u fl-irħula tagħna bdew jitwaqqfu l-każini (tal-baned – tal-futbol – tal-boċċi). L-iskop prinċipali tagħhom kien it-tagħlim (tal-isport – tas-snaġġa’ – tal-mużika).
(2 marki)
(10 marki)

4. Hares sewwa lejn din l-istampa u wieġeb id-domandi kollha.

- 4.1.1 F’din l-istampa naraw vapur tal-gwerra fil-Port il-Kbir. Ta’ liema pajjiż kien dan il-vapur?

(1)
- 4.1.2 Agħti raġuni għaliex kien jinsab hawn Malta.

(1)
- 4.2 B’liema mezz kien jaħdem dan il-vapur tal-gwerra?

(1)
- 4.3.1 Jekk kien ikollu bżonn ta’ xi tiswija, dan il-vapur kien jidhol f’post partikulari fil-Port il-Kbir. X’kien jissejjaħ dan il-post?

(1)
- 4.3.2 Għid għaliex dan il-post kien importanti ħafna għall-Maltin.

(1)
(5 marki)

5. Aqra din is-silta sewwa u wara wieġeb id-domandi kollha.

‘29 u 30 t’ April 1941 - Kellna lejl ta’ hbit mill-ajru mill-10.00 pm tad-29 t’ April sat-3.00 am tat-30 t’ April. Wara l-Ġermaniżi u t-Taljani tawna ftit hin ta’ mistrieħ. Izda reġġhu lura mill-ġdid biex jibbumbardjawna fis-7.00 am. L-ghadu xehet il-bombi qabel daqqet is-sirena Ġejt imsejjah b’urġenza. Hdejn San Filippu sibt xena tragika. Tlieta mejtin, disġha feruti u erbgħa mirduma taħt id-djar imwaqqgħa.’

(E. Brincat ‘Senglea During the Second Great War 1940-43’ p. 39)

5.1.1 Għal liema perijodu ikrah fl-istorja ta’ Malta qed tirreferi din is-silta?

_____ (1)

5.1.2 Agħti żewġ raġunijiet għaliex dan kien perijodu ikrah.

_____ (2)

5.2.1 Għal liema raġuni kienet tindaqq is-sirena?

_____ (1)

5.2.2 X’kienu jagħmlu n-nies malli jisimghu s-sirena ddoqq?

_____ (1)

5.3.1 Fid-djarju jissemmev l-ajruplani ta’ żewġ pajjiżi li xehet l-bombi fuq Malta. Għid liema kienu.

a) _____ b) _____ (2)

5.3.2 Semmi post f’Malta fejn il-bombi tagħhom ikkawżaw ħafna ħsara.

_____ (1)

5.4.1 Kieku kont tgħix f’dak iż-żmien, taħseb li kont tmur skola l-ghada, wara dak li ġara matul il-lejl bejn id-29 u t-30 t’ April 1941?

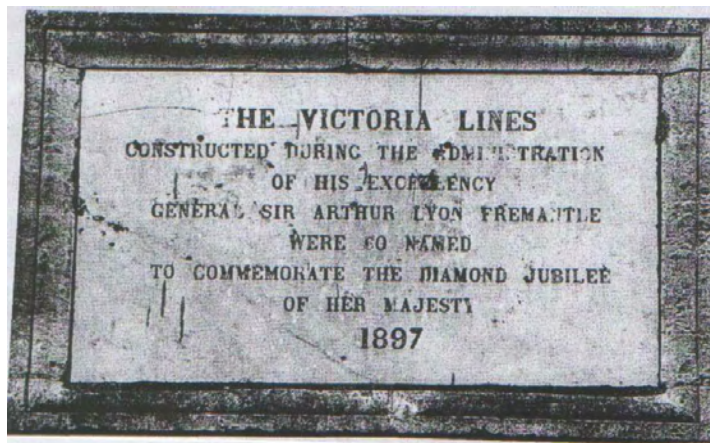
_____ (1)

5.4.2 Agħti raġuni għar-risposta tiegħek.

_____ (1)

(10 marki)

6. Hares lejn din l-istampa u wara wiegeb id-domandi.

6.1.1 F'din l-istampa naraw lapida li twahhlet biex tfakkar proġett b'rabta mad-difiża tal-Gzejjer Maltin. Liema kien dan il-proġett? (1)

6.1.2 Min kien imexxi l-Malta meta sar dan il-proġett? (1)

6.2 Aghmel sing taht l-ismijiet ta' tliet fortizzi li kienu jiffurmaw parti minn dan il-proġett. Sant'Anglu; Il-Madliena; Sant'Iermu; Il-Mosta; Bingemma. (3)

6.3. Semmi żewġ modi kif il-Maltin gawdew bil-bini ta' dan il-proġett.

(2)

6.4.1 F'din l-istampa jidher kanun partikulari. X'tip ta' kanun kien?

(1)

6.4.2 F'Malta kellna tnejn bħalu. Semmi post fejn kien jinsab wiehed minnhom.

6.4.3 Ghaliex kien hemm?

(1)

6.5 Fl-istampa hdejn il-kanun jidhru xi rġiel. X'jisseyhu dawn l-irġiel? Għalfejn kienu stazzjonati f'dan il-post?

(2)

Iż-żewġ stampi li naraw f'dan l-eżerċizzju jagħtuna indikazzjoni ċara dwar it-tip ta' ekonomija li kellha Malta matul il-ħakma Ingliża.

6.6.1 X'kienet tissejjaħ din it-tip ta' ekonomija?

(1)

6.6.2 X'kienet tfisser din it-tip ta' ekonomija?

(1)

(14-il marka)

7. Ghid jekk hux VERU jew FALZ billi tagħmel sing taht it-tajba.

7.1	Marda komuni fis-seklu dsatax, kienet dik tad-deni rġiq.	Veru	Falz
7.2	L-Akwadaott tal-Fawwara kien iwassal l-ilma saż-Żejtun.	Veru	Falz
7.3	Fis-seklu dsatax, eluf ta' Maltin emigraw lejn l-Awstralja.	Veru	Falz
7.4	L-edukazzjoni saret obligatorja wara t-Tieni Gwerra Dinjija.	Veru	Falz
7.5	Il-ferrovija kienet tasal sal-Mellieħa.	Veru	Falz
7.6	Fi żmien l-Ingliżi kien hemm eluf ta' Maltin jaħdmu fit-Tarzna.	Veru	Falz

(6 marki)

8. Hares lejn din l-istampa u wieġeb id-domandi kollha.

8.1.1 X'jissegjah il-bniedem li qed tara fl-istampa?

_____ (1)

8.1.2 X'qiegħed jagħmel?

_____ (1)

8.2 Fis-seklu XIX min kien jagħmel dan ix-xogħol kien iħabbat wiċċu ma' diversi problemi. Semmi tnejn minnhom.

_____ (2)

8.3 L-istampa turi kif kien isir parti minn dan ix-xogħol madwar 40 sena ilu. Spjega għaliex illum dan qed isir b'mod differenti.

_____ (1)

8.4 Agħti l-ismijiet ta' żewġt irhula li għandhom rabta partikulari ma' dan ix-xogħol.

a) _____ b) _____ (2)

8.5 Erbghin sena ilu n-numru ta' nies f'dan ix-xogħol kien ferm akbar minn dak tal-lum. Agħti raġuni għala naqas in-numru tagħhom.

_____ (1)

8.6 Prodott tal-biedja li sar popolari fis-seklu XIX kien: il-qamħ – il-qoton – il-patata. (Aqta' sinjal taħt it-tajba.)

(1)

8.7 Agħti l-ismijiet ta' żewġt irhula li għandhom rabta partikulari mas-sajd.

a) _____ b) _____ (2)

8.8 Semmi problema li jħabbat wiċċu magħha s-sajjied Malti.

_____ (1)

(12-il marka)

9. Hares lejn din l-istampa u wieġeb id-domandi kollha.

9.1. Biex jaħdem dan il-mezz ta' transport?

_____ (1)

9.2 Semmi ż-żewġ portijiet fejn kien jaħdem.

a) _____ b) _____ (2)

9.3 Agħti l-isem ta' wieħed mis-subborgi tal-belt Valletta li kellu rabta partikulari ma' dan il-mezz ta' trasport.

_____ (1)

9.4 Minbarra dan il-mezz ta' transport bil-baħar fil-portijiet, kien hemm u għad hemm mezz iehor ta' transport bil-baħar li kien jgħaqqad il-Gżejjer Maltin. Fuq liema rotta kien jaħdem dan it-trasport?

_____ (1)

9.5 Semmi żewġ mezz kif kien isir dan it-trasport bil-baħar qabel l-1885.

a) _____ b) _____ (2)

9.6 Spjega kif qed isir dan it-trasport illum.

_____ (1)

(8 marki)

10. Aghzel tnejn minn dawn u iktib paragrafu dwarhom.

10.1 It-trasport fuq l-art fis-seklu dsatax u ghoxrin.

10.2 L-Edukazzjoni f'Malta minn żmien l-Ingliżi sal-lum.

10.3 Il-mixja ta' Malta lejn stat indipendenti u repubblika.

10.4 L-effetti tajbin u hżiena tar-Rivoluzzjoni Industrijali fl-Ewropa.

(20 marka)